

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет української й іноземної філології, журналістики та мистецтв
Кафедра культури і мистецтв

СУЧАСНІ СТИЛІ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА ЯК
СПОСІБ САМОВИРАЖЕННЯ ОСОБИСТОСТІ

Кваліфікаційна робота (проект)
Пояснювальна записка
на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр»

Виконала:

здобувачка 2 курсу 08-231М групи
Спеціальність 024 Хореографія
Освітньо-професійної (наукової)
програми Хореографія
Пруднікова Неоніла Олександрівна

Керівник:

кандидатка педагогічних наук,
доцентка Терешенко Н.В.

Рецензент:

голова циклової комісії «Сучасна
хореографія» комунального закладу
«Херсонський фаховий коледж
культури і мистецтв»
Макогон Л.А.

Івано-Франківськ - 2025

Зміст

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-АНАЛІТИЧНА ОСНОВА ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ «СИЛА МРІЇ»	5
1.1.Історико-мистецьке обґрунтування хореографічної композиції.....	5
1.2. Ідейно-тематична основа твору.....	Ошибка! Закладка не определена.
РОЗДІЛ 2. ЛІТЕРАТУРНО-ГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ «СИЛА МРІЇ»	Ошибка! Закладка не определена.
2.1. Композиційно-архітектонічна побудова твору	Ошибка! Закладка не определена
2.2. Графічна таблиця твору та опис хореографічного тексту.	Ошибка! Закладка не о
2.3Сценографія.....	25
ВИСНОВКИ.....	26
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	29
ДОДАТКИ.....	32

ВСТУП

Актуальність. З спочатку існування спільноти, людство намагалося себе проявити. Самовираження через мистецтво було способом комунікації, передачі емоцій, знань і цінностей. У первісних суспільствах воно проявлялося у вигляді: наскальних малюнків, скульптур, ритуальних танців, співів та інших форм, які приводили до подальшого становлення та розвитку цивілізації. Незважаючи на те, що Всесвіт дуже трансформувався, особливо останнє тисячоліття, яке привнесло в суспільство багато технологічних відкриттів та повністю цифровізувало людство, хореографічне мистецтво продовжує бути одним із головних чинників самовираження суспільства. Саме сучасні хореографічні стилі, (хіп-хоп, джаз-фанк, диско) завдяки своїй відкритості, динамічності та здатності відображати актуальні культурні впливи, стають для підлітків одним із найефективніших засобів творчого самовираження. Вони дозволяють молодим людям вільно інтерпретувати власні емоції, переживання й соціальні смисли через рух, формуючи індивідуальний стиль та унікальну пластичну мову. Саме тому сучасний танець виступає простором, де підлітки можуть не лише проявити свою особистість, а й вибудувати позитивну самооцінку та ідентичність.

У сучасному динамічному суспільстві дедалі зростає потреба у розвитку творчих можливостей людей для того, щоб з їхньою допомогою знайти відповіді на найскладніші питання, які висуває наше сьогодення. Рівень розвитку інтелекту та творчого потенціалу є тими визначальними чинниками, які найбільше впливають на ефективність діяльності кожної особистості. Однак нинішня освітня система не орієнтується на

формування інтелекту і творчості підростаючої особистості на високому рівні, акцентуючи більше увагу на знаннєвому підході розвитку підлітків.

Це актуалізує проблему творчого самовираження дітей, самореалізації особливо в підлітковому віці, який виступає періодом інтенсивного становлення особистості, активної творчої діяльності в умовах сьогодення, досліджують І. Бех, І Волощук, І.Зязюн, О.Киричук, О. Кононко, О. Сухомлинський.

Мета дослідження: розкрити та дослідити вплив сучасних стилів хореографічного мистецтва на самовираження особистості.

Завдання :

1. Розробити історико-мистецьке обґрунтування хореографічної композиції.
2. Проаналізувати ідейно-тематичну основу твору.
3. Розробити композиційно-архітектонічну побудову твору.
4. Розробити літературно-графічний запис хореографічної постановки.
5. Розробити сценографію твору.

Об'єкт дослідження: сучасні танцювальні стилі .

Предмет дослідження: особливості самовираження особистості засобами сучасних стилів : диско, джаз-фанк, хіп-хоп.

Методи дослідження: історичний, загальнонаукові методи теоретичного дослідження, спостереження.

Наукова новизна дослідження полягає у виявленні та детальному аналізі ключових факторів сучасних танцювальних стилів, на основі яких формується особистісне самовираження. Це свідчить про практичну значимість роботи, оскільки результати дослідження можуть використовуватися, як викладачами та студентами при підготовці до лекційних та семінарських занять, так і хореографами-практиками при проведенні індивідуальних занять, спрямованих на особистісний розвиток учнів та їх творче самовираження.

Апробація результатів дослідження

1. Стаття “Мистецтво як терапія: роль аматорських колективів спеціальних шкіл у адаптації дітей з особливими освітніми проблемами у суспільстві.”
2. Стаття “ Вплив сучасних танців на формування молодіжної культури”.
3. XII Всеукраїнська студенська наукова конференція 20.03.2025 “Мистецька освіта у контексті євроінтеграційних процесів”.(Уманський державний педагогічний університет ім.П.Тичини.
4. Всеукраїнська наукова-практична конференція (з міжнародною участю) 28.03.2025 “Проблеми та перспективи розвитку хореографічного мистецтва”. (ХДУ)

РОЗДІЛ 1.ТЕОРЕТИКО-АНАЛІТИЧНА ОСНОВА ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ.

1.1. Історико-мистецьке обґрунтування композиції.

Питання самовираження має давню філософську традицію й привертало увагу вже античних мислителів. Сократ, Платон і Аристотель розглядали людину як складну духовну істоту, здатну до пізнання себе і творчого прояву. У їхніх працях самовираження тлумачилося як вияв внутрішнього світу, як особистісний шлях до істини та досягнення злагоди із собою та навколишнім світом. І все це проявлялось крізь танець, саме він був тою формою самовираження з давніх-давен. У різні історичні періоди танцювальні рухи посідали важливе місце в культурному житті суспільства, виконуючі ритуальні, сакральні та розважальні функції. У Стародавньому Єгипті він був невід'ємною частиною храмових обрядів і придворних церемоній, у Греції — супроводжував театральні дієства та релігійні свята. У Римі ж танець перетворився на видовищне мистецтво з елементами пантоміми, що призначалося передусім для розваги публіки. У період Відродження зростає інтерес до індивідуальної природи людини та її неповторності, а творчість визнається одним із найвищих способів здійснення власного потенціалу. Ця епоха стала переломним етапом у розвитку танцювального мистецтва, повернувши танцю статус повноцінної художньої практики. У королівських дворах Європи поширюються придворні танці, для яких були характерні вишукана техніка, чітка структура та регламентованість виконання. Саме в цей період відбувається становлення засад класичного балету, що формувалися переважно у Франції, Італії та Іспанії й стали фундаментом

подальшого розвитку європейської хореографічної традиції. У XIX столітті танцювальне мистецтво зазнало суттєвого розширення завдяки розвитку романтичного та класичного балету. Саме в цей період було створено низку знакових балетних вистав, серед яких «Лебедине озеро», «Лускунчик», «Жізель» та інші, що сформували канон світової хореографічної спадщини. На початку XX століття у хореографії розпочалися кардинальні зміни, які можна охарактеризувати як справжню мистецьку революцію. Виникли нові напрямки, що прагнули подолати жорсткі правила класичного балету та запропонувати альтернативні форми виразності. Значний внесок у цей процес зробила Ісидора Дункан, яка започаткувала модерн-танець (modern dance), відмовившись від традиційної балетної техніки на користь природної пластики та вільного руху. У XX столітті тема самовираження особистості набула особливого значення в умовах зростаючої урбанізації, соціальних трансформацій і переосмислення цінностей. У філософській думці того часу простежується глибоке зацікавлення внутрішнім світом людини, її прагненням до свободи, автентичності та сенсу існування. Абрагам Маслоу - американський психолог у своїй знаменитій ієрархії потреб розміщує самовираження на вершині — як вищу мету особистісного розвитку. Для нього творчість — це не лише професійна діяльність митця, а природне прагнення кожної людини до самоствердження та гармонії. Маслоу також підкреслював, що самовираження через мистецтво, зокрема у молодому віці, є потужним засобом подолання внутрішніх конфліктів та досягнення психологічної цілісності. Таким чином, у філософській і психологічній думці XX століття самовираження вже не сприймається як додаткова або другорядна характеристика людського існування. Воно починає тлумачитися як одна з базових потреб особистості, що безпосередньо впливає на її внутрішній розвиток і психічне благополуччя. Особливої ваги ця потреба набуває в періоди інтенсивного формування «Я-

концепції» — у дитячому та підлітковому віці, коли пошук власної ідентичності та можливостей її прояву стає ключовим чинником становлення людини. Упродовж підліткового періоду поступово вибудовується нова внутрішня картина світу, яка змінює уявлення індивіда як про самого себе, так і про оточення. Саме в цей період інтенсивно формується самосвідомість, самооцінка та здатність до осмислення подій і явищ навколишньої дійсності. Для цього періоду характерно зміна характеру взаємин з дорослими й однолітками, спроба нових форм соціальної поведінки, активним розвитком інтересів, пізнавальної активності та навчальної діяльності. Саме в цей період хореографічне мистецтво, зокрема сучасна хореографія, може стати важливим засобом комунікації із зовнішнім світом та глибоким способом осмислення себе. Проблема творчого самовираження вважається науковцями (Л. Венгер, Л. Виготський, В. Давидов, О. Дяченко, О. Запорожець, І. Онищук та інші) актуальною для раннього онтогенезу, який характеризується високим рівнем спостережливості, уяви, фантазії, емоційної чутливості, рухової активності, що в комплексі виступає основою реалізації дитиною свого творчого потенціалу у різних видах діяльності. Творча самореалізація трактується науковцями (Т. Піроженко, Л. Просандеєва, С. Рубінштейн, Р. Шулигіна) як свідомий, безперервний, цілеспрямований процес максимального розкриття інтелектуальних, фізичних, духовних сил дитини, який здійснюється за внутрішньою потребою особистості, є невіддільною від активної діяльності і практичного життя, що забезпечується повною мірою художньою діяльністю.

Стрімкі трансформації сучасного суспільства зумовлюють зміни у свідомості та самосвідомості людини й підштовхують молодь до пошуку нових форм самоствердження. Хореографія, а саме, сучасні напрями,

завдяки доступності та виразності рухової лексики, а також поєднанню з популярною музикою, набуває особливої популярності серед молоді та виступає одним із провідних засобів їхнього самовираження. У сучасному середовищі танець слугує не тільки формою дозвілля чи фізичної активності, але й дієвим педагогічним інструментом. Він підтримує всебічний розвиток дитини, збагачує її культурний кругозір і сприяє формуванню стресостійкої особистості. Самовираження засобами танцю постає ефективним способом передачі індивідуальних почуттів, емоцій та внутрішніх переживань без вербального супроводу. У процесі виконання хореографічних рухів здобувачі освіти формують навички невербальної комунікації, що є важливою складовою міжособистісної взаємодії. Завдяки танцю вони опановують уміння відображати різні емоційні стани — від радості чи смутку до внутрішніх конфліктів або настроєвих відтінків конкретної музичної композиції. Хореографічна діяльність надає кожній дитині можливість індивідуалізувати власне висловлення, обираючи притаманну їй манеру виконання, спираючись на особисті ритмічні відчуття та емоційний досвід. Це має особливе значення в умовах освітнього процесу, оскільки сприяє формуванню впевненості у собі, зниженню рівня тривожності та розвитку навичок самопрезентації, що є важливими чинниками становлення цілісної особистості. Хореографічне мистецтво, будучи частиною соціокультурного простору, активно розвивається в умовах глобалізаційних процесів і діджиталізації. Соціальні мережі, медіа платформи та інтернет-спільноти сприяють швидкому поширенню танцювальних практик, відкриваючи молодим людям нові можливості для самопрезентації та культурної комунікації. Завдяки широкому спектру сучасних танцювальних стилів — зокрема хіп-хопу, джаз-фанку, диско, контемпорарі — підлітки отримують доступний і близький їм інструмент самовираження. Через танець вони не лише шукають і формують власну ідентичність у великому динамічному світі, а

й передають свої почуття, ідеї, цінності, висловлюють ставлення до питань свободи, рівності, справедливості, артикулюють соціальні тривоги та досвід покоління. Таким чином, сучасні напрями (диско, джаз-фанк, хіп-хоп) водночас є каналом особистісного висловлення та дзеркалом актуальних культурних тенденцій і суспільних змін. Це магніт для підлітків ,а саме хореографічні колективи , де вони знаходять друзів, задоволення від своєї діяльності, позитивні емоції і відчуття , що вони розвиваються в сьогоденному напрямку. Все це відкривало двері в світ хореографічного мистецтва та окремі об'єднання такі як: змагання, батли, вуличні змагання, виступи, майстер-класи, що давало ще більший розвиток танцювальної культури та популярність серед молоді. Ми можемо прослідити на прикладі історії розвитку таких сучасних напрямків як диско, джаз-фанк, хіп-хоп, де підлітки та молодь відігравали важливу частину в поширюванні цих напрямків в суспільстві, які згодом становились засобом багатьох поколінь самовираження, здорового способу життя та важливою частиною окремого періоду життя.

Стиль диско в хореографії є яскравим прикладом того, як музика може впливати на танцювальну культуру. Його виникнення пов'язане з соціокультурними змінами 1970-х років у США, зокрема — з розвитком клубного життя, впливом афроамериканської культури та появою електронної музики. У період після хіпі-культури молодь почала шукати нові форми самовираження. У нічних клубах Нью-Йорка і Лос-Анджелеса виникло явище диско-руху — музично-танцювального напрямку, що був сповнений енергії, ритму й гедонізму. Основу танцювального стилю становили елементи фанку, латиноамериканських ритмів, а також соулу. Рухи були імпровізаційними, часто з елементами жестикуляції, різких поворотів, стрибків та акцентів на певні частини тіла — стегна, плечі, руки. У 1977 році вихід фільму "Лихоманка суботнього вечора" з Джоном

Траволтою зробив стиль диско справжнім масовим явищем. У хореографії з'явилися характерні рухи — "диско-пойнт" (вказівний жест вгору), акцентовані кроки в ритм, оберти корпусом, використання простору та індивідуальний стиль кожного танцівника. Танцювальні клуби перетворилися на центри соціального життя, де кожен міг стати зіркою танцполу. У 1980-х роках диско почало змінюватися під впливом нових жанрів, таких як хаус, техно. З'явилися стилі на його основі: диско-фанк, денс-джаз, клаберс денс. У хореографії ці напрями розвивалися вже як частина сценічних шоу-програм, телевізійних виступів, конкурсів і відеокліпів. З'явилися групові постановки, синхронні рухи, робота з ритмом та простором, а також візуальні елементи: яскраві костюми, блискітки, дзеркальні кулі — усе, що асоціюється зі стилем диско.

Джаз-фанк (jazz-funk або street jazz) — це яскравий танцювальний стиль, який поєднує елементи класичного джазу, хіп-хопу, фанку та сучасної поп-хореографії. Він з'явився у США наприкінці 1980-х – на початку 1990-х років як відповідь на зростаючу популярність масової культури, кліпів, телебачення та музичних шоу. Основу стилю склала джазова хореографія, яка вже існувала з початку ХХ століття. Джазовий танець був технічним, витонченим і сценічним. Він вимагав гарної постави, гнучкості та контролю над тілом. З іншого боку, фанк (музичний стиль, популярний у 70-х роках) додав рухам ритмічності, свободи, експресії та драйву. Із появою музичних телеканалів, зокрема MTV у 1981 році, світ побачив новий формат танцю — відео хореографія. Танці в кліпах Мадонни, Майкла Джексона, Джанет Джексон стали зразком нового сценічного стилю. Їхня хореографія була чуттєвою, динамічною, з акцентом на міміку, пластику рук, чіткі "вибухові" рухи та сексуальність. Це і стало основою джаз-фанку — стилю, який залишав у собі техніку джазу, але був значно сучаснішим, експресивнішим і ближчим до вуличної

культури. У 2000-х роках джаз-фанк активно розвивався в рамках танцювальних студій, конкурсів, телешоу («So You Think You Can Dance», «America's Best Dance Crew»), а також як основна хореографія в кліпах світових зірок — Beyoncé, Britney Spears, Christina Aguilera. Стиль набрав особливої популярності серед дівчат, адже дозволяв підкреслити жіночність, граційність і впевненість. Проте його успішно танцюють і чоловіки — з більшим акцентом на силу, точність і сценічність. Особливості стилю: поєднання плавних і різких рухів, робота корпусом, руками, плечима, елементи джазу (ізоляції, батмани, оберти), Ритмічність, чіткість, сценічна емоційність, пластика, міміка, харизма. Сьогодні джаз-фанк — один із найпопулярніших стилів у світі. Його викладають у хореографічних студіях, застосовують у постановках шоу-балетів, телевізійних проєктів.

Стиль хіп-хоп - поштовхом у розвитку танцювальної культури була музика, яка отримала назву “реп” від Кул Герка. Для якої були характерні такі ознаки як пульсуючий ритм, повторення пісенних фраз, кричущий вокал. Нова музика привела до виникнення основних базових рухів сучасного танцю, які згодом перетворилися в окремі самостійні стилі. Основоположником хіп-хоп стилю на кінець 60-х років вважається брейк. Він існував у вигляді двох самостійних танців: нью-йорського акробатичного стилю, який з часом отримав назву нижнього брейку, та лос-анджелеського “верхнього брейку”. Початок 80 років став віхою у освоєнні хіп-хопу білою молоддю і поширенням цієї культури далеко за межі США. Велику роль зіграв вихід на широкий екран двох кінострічок “Breakin та Beat Street, які містили танцювальні епізоди. В результаті хіп-хоп швидко почав набирати більше популярності серед молоді за відсутності вкладання великих коштів, окремих правил, танцювального досвіду та можливості практикуватися де завгодно. В результаті

історичного обзору розвитку сучасних напрямків таких як диско, джаз-фанк, хіп-хоп, де молодь була тісно пов'язана з їх становленням та розвитком, через пошук самовираження, думці науковців важливим підлітковим періоді є самовираження, яке в цьому суспільстві набуло широко масштабу через заняття сучасними танцями, яке є одним з привабливих форм, своєю різноманітністю, вільною рухливістю тіла, постійним музичним супроводом, все це приводить підлітків в гармонійний внутрішній стан, що допомагає пройти етапи становлення особистості та соціалізації.

1.2. Ідейно-тематична основа твору

Тема. Шлях дівчини від новачка до солістки в хореографічному колективі завдяки праці та віри в себе.

Ідея. Кожний індивідуум має свій талант, який обов'язково проявиться за допомогою дисципліни, наполегливості, працьовитості та віри в свої сили.

Надзавдання. Висвітлення універсальної ідеї про силу хореографічного мистецтва як інструменту самопізнання, самоствердження та розкриття внутрішнього потенціалу.

Наскрізна дія. Внутрішнє перетворення головної героїні — від невпевненої, замкнутої дівчини до особистості, яка вільно виражає себе через танець і досягає сценічного визнання.

Конфлікт. Внутрішнє протистояння особистості із самою собою, зі своїми страхами, невпевненістю, відчуттям «непотрібності» у новому середовищі.

Видова спрямованість (вид хореографії): сучасна хореографія (диско, джаз- фанк, хіп-хоп).

Танцювальна форма: Хореографічний триптих

Танцювальний жанр: Сучасний

Лібрето

I частина.

Сюжет побудований навколо історії дівчини, яка приходить до хореографічного колективу, не маючи досвіду в танці, відчуваючи невпевненість у собі, сором'язливість та внутрішні бар'єри. Протягом дії ми спостерігаємо її внутрішнє перетворення: через наполегливу працю, дисципліну, емоційного самовираження та творчий пошук вона поступово розкриває власну унікальність, індивідуальність. Танець у цій постановці виступає не лише як сценічна дія, а як метафора внутрішнього розвитку, подолання страху, виходу за межі нав'язаних рамок. Світло ледь торкається її фігури — символ її ще «нерозкритого» внутрішнього світу. Учасники колективу рухаються довкола, впевнено, злагоджено, а вона залишається осторонь. Героїня намагається повторювати рухи за іншими, але її тіло «не слухається». Вона губиться серед чужих ритмів, не може знайти своє місце. Її невпевненість зростає. У колективі виникає контраст: хтось допомагає, хтось відштовхує. Емоційне напруження передається через різкі контрастні рухи, рвану пластику. Хореографічна композиція виконується в напрямку диско.

II частина

На сцені головна героїня намагається повторювати рухи за колективом. Вона швидко вчиться та вірить в себе. Колектив приймає і морально підтримує героїню. Відбувається трансформація особистості: від замкненості й хаосу — до гармонії, свободи руху і впевненого, цілісного образу, де поступово головна героїня починає займати провідні місця в хореографічній композиції. Хореографічна композиція виконується в напрямку джаз-фанк.

III частина.

Героїня разом з колективом. Тепер вона вже не копіює — її рух стає автентичним, вона знаходить власний стиль. Танцювальна композиція будується на взаємодії, синхронності, колективній підтримці. Вона танцює впевнено, з повним емоційним наповненням. У її пластиці — свобода, гармонія, натхнення, бо вже не є просто частина колективу — вона веде за собою. Заключна сцена — це момент сценічного тріумфу, коли героїня вже не просто танцює, а передає через рух власний емоційний досвід, говорячи мовою тіла про себе, про свій шлях, свою правду. Хореографічна композиція виконується в напрямку хіп-хоп.

Характеристика хореографічних образів

Головна героїня - образ особистості, яка має свою мрію, слухає своє серце, людина, яка робить кроки до своєї мети, не боїться робити помилки, просити про допомогу, старанно працює, проявляє наполегливість та незламно вірить в себе і зможе досягти своєї цілі.

Дівчата - образ суспільства, спочатку недуже довіряють, придивляються (I частина), прислухаються та допомагають (II частина), вірять та йдуть разом. (III частина).

Викладач-образ наставника, помічника.

Аналіз музичного супроводу

	I частина	II частина	III частина
Назва хореогр. частини	Крок до мрії	Дивосвіт руху	Золота мить
Назва пісні	музична обробка пісні Gimme Gimme Gimme(A Man After Midnight	музична обробка пісні Wanna Be Startin Somethin	What`s the Difference
Виконавиць пісні	Madonna	Michael Jackson	Dr. Dre
Лад	мажор	мажор	мажор
Форма	куплетна	складна	складна
Музичний розмір	4/4	4/4	4/4
Темп	середній	швидкий	швидкий
Загальна кількість тактів	42	31	38
Хронометраж	2.23	1.60	2.31

Загальний хронометраж (тривалість постановки) 6.14 хвилин

Для першої частини обрала музичну обробку пісні Gimme Gimme Gimme” A Man After Midnight виконавець “ Madonna “. Пісня відноситься до напрямку диско, в якому задумана перша частина, має невеличкий вступ, який відображає експозицію, де музика починається з повільного темпу поступово як сама героїня спочатку робить невпевнені кроки. Далі музика змінюється в середній темп, підкреслює характерні рухи солістки і дівчат, які чітко виконують свої рухи.

Друга частина виконується в напрямку джаз-фанк, музична обробка пісні Wanna Be Startin Somethin, виконавиць Michael Jackson, який є яскравим представником в музиці джаз - фанк, ця пісня достатньо динамічна, що утримує увагу глядача , підкреслює дії головної героїні та виконавців, має виразні музичні акценти.

Для третьої частини обрала музику відомого виконавця Dr. Dre музика відноситься до напрямку хіп-хоп, допомагає повністю розкрити образ головної героїні, завдяки акцентам та музичним переходам.

РОЗДІЛ 2. ЛІТЕРАТУРНО-ГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ.

2.1.Композиційно-архітектонічна побудова твору

Назва частини	Кількість тактів	Зміст
Експозиція	2	Головна героїня стоїть сама на сцені
Зав'язка	13	Спільна комбінація дівчат
Розвиток дії	15	Спроба повторювати рухи за дівчатами
Кульмінація	10	Впевнено встигає повторювати рухи за дівчатами
Розв'язка	2	Спільна комбінація

Назва частини	Кількість тактів	Зміст
Експозиція	2	Вихід головної героїні
Зав'язка	1	Спільна комбінація
Розвиток дії	8	Спільна комбінація
Кульмінація	8	Спільна комбінація
Розв'язка	3	Невелика сольна комбінація солістки

Назва частини	Кількість тактів	Зміст
Експозиція	2	Вихід головної героїні
Зав'язка	13	Об'єднання дівчат і героїні
Розвиток дії	13	Спільна комбінація
Кульмінація	5	Сольний виступ головної героїні
Розв'язка	5	Спільна комбінація

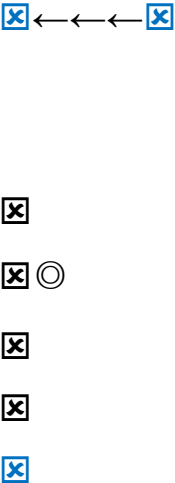
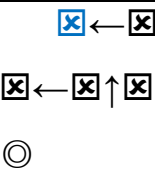
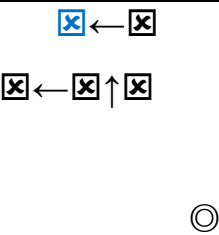
2.2 Графічна таблиця твору та опис хореографічного тексту.

Графічна фіксація постановки оформлюється у вигляді таблиці, з використанням загальноприйнятих умовних позначок та скорочень.

- обличчя солістки
- спина солістки
- обличчя дівчат
- спина дівчат
- напрям руху →
- вчитель ©

І частина

Архітектоніка	Малюнок танцю	Кількість тактів	Хореографічний текст
Експозиція		1-2	З початку музики

Зав'язка		3-7	дівчина на сцені стоїть на задньому правому краю, потім повільно просувається Вихід вчителя і дівчат
		8-11	Вчитель, дівчата , героїня виконують спільну комбінацію
		12-15	Дівчата виконують рухи , вчитель підходить до учениць і героїні
Розвиток дії		16-22	Вчитель, дівчата , героїня виконують спільну комбінацію
Кульмінація		23-24	Вчитель знову оглядає як дівчата та героїня виконують комбінацію
		25-34	Дівчата окремо виконують рухи , вчитель роз'ясняє

Розв'язка	⊙ ⊗ ⊗ ⊗ ⊗ ⊙ ⊗ ⊗ ⊗ ⊙ ⊗ ⊗ ⊗ ⊙ ⊗ ⊗ ←↑ ⊗ ⊗	35-40 41-42 42-43	героїні Дівчата і героїня виконують комбінацію Дівчата і героїня виконують комбінацію Виконання комбінації Ухід
------------------	--	--	--

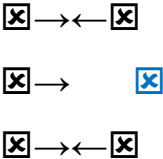
			
--	---	--	--

II частина

Архітектоніка	Малюнок танцю	Кількість тактів	Хореографічний текст
Експозиція		1-2	Вихід дівчат
Зав'язка		3-12	Виконання композиції
Розвиток дії		13-21	Виконання комбінації, переміщення, де героїня появляється на першому центральному плані

Кульмінація		22-29	Сольний виступ героїні
Розв'язка		30-32	Виконання композиції

III частина

Архітектоніка	Малюнок танцю	Кількість тактів	Хореографічний текст
Експозиція		1-10	Головна героїня солірує
Зав'язка		11-14	Вихід дівчат
Розвиток дії		15-20	Виконання композиції

	✕ ✕ ✕ ✕ ✕ ✕ ✕ ✕ ✕ ✕	21-24 25-26	Виконання композиції
Кульмінація	✕ ✕ ✕ ✕ ✕	27-34	Сольне виконання героїні
Розв'язка	✕ ✕ ✕ ✕ ✕	34-38	Виконання композиції

2.3 Сценографія

Освітлення у хореографічній композиції виконує не лише технічну, а й художню функцію, воно підкреслює емоційну виразність, драматургію та смислові акценти постановки. Глядач за допомогою світла більше занурюється в події на сцені та співпереживає. Світловий фон стає повноцінним елементом композиції, який підкреслює цілісність сценічного образу.

Перша частина трохи затемнена, показує самотність, страх, поступово освітлюється повністю хореографічна композиція.

Друга частина також на початку трохи затемнена, як більше звернути увагу глядача, з виходом дівчат світло добавляється і грає різними кольорами, на сольному виступі освітлюємо солістку, дівчат затемнюємо, потім добавляємо яскраве світло різних кольорів.

Третя частина яскраве світло використовується з самого початку номера, на сольному виступі використовуємо мерехтіння, що підкреслює сольний виступ. Далі світло постійно змінює колір в фіналі.

Ескізи костюмів

I частина

Головна героїня: чорні шорти, біла футболка, джазовки на ногах. Волосся прибране неохайно.

Дівчата (учасники колективу): чорні лосини, чорні шорти, чорна футболка, джазовки на ногах, на голові гулька, це передає змістову картину постановки, де дії відбуваються в танцкласі.

Вчитель: чорні штани, чорна футболка, джазовки на ногах.

II частина

Всі дівчата і головна героїня виконують хореографічну композицію разом. Яскраві короткі піджаки з блискучої тканини, чорні середньої ширини штани з блискучими лампасами на всю довжину. Під піджаком чорна трикотажна майка зі вертикальною вставкою посередині, на ногах джазовки. Волосся підібране в хвіст. Костюм підкреслює напрямок джаз-фанку, в якому виконується композиція.

III частина

Всі виконавці хореографічної композиції одягнені в широкі штани з м'якої тканини та чорні з білим написом толстовки, які підкреслюють напрямок виконання, дають змогу більш детально передати відповідні рухи до напрямку, джазовки, сценічний макіяж, волосся зібране в хвіст.

Висновки

1. Дослідження показало, що стилі сучасного танцю є важливим компонентом системи сучасного мистецтва, який активно впливає на розвиток естетичних, емоційних та комунікативних якостей особистості. Танець постає універсальною формою художнього вираження, яка поєднує історичний досвід та сучасні культурні практики. Він забезпечує безперервність традицій, дозволяючи індивіду відчувати причетність до світової культурної спадщини та водночас реалізувати власний внутрішній

потенціал через рухову пластику. Танцювальна культура сьогодення представляє соціальні, культурні та технологічні тенденції, поєднуючи традиційні елементи з новими формами самовираження. У цій роботі дослідила особливості самовираження особистості засобами сучасного хореографічного мистецтва, а саме за допомогою сучасних стилів, таких як диско, джаз-фанк та хіп-хоп, педагогічної майстерності педагога, танцювальному колективу з його законами і правилами відбувається трансформація особистості, її мислення і, відповідно, поступово змінюється ставлення до себе, своїх можливостей, з'являється віра в себе і свої сили. Через рух, ритм, пластику та імпровізацію особистість може виявити свій внутрішній стан, емоції, життєві позиції та цінності. Розкрила детальніше сучасні стилі, чому саме вони подобаються підліткам, які рухи та музика підкреслюють ці стилі і є поштовхом для внутрішнього пошуку - самовираження.

2. Аналізуючи ідейно-тематичну основу хореографічного триптиха "Сила Мрії" визначили тему, ідею, надзавдання, конфлікт, наскрізну дію, танцювальну форму та жанр композиції. Хореографічний триптих складається з трьох окремих частин під музику Madonna, Michael Jackson, Dr. Dre. З'ясувала музичний розмір творів, темп, кількість тактів, хронометраж. Презентовано лібрето та характеристику художніх образів: головна героїня - образ особистості, яка має свою мрію, слухає своє серце, людина, яка робить кроки до своєї мети, не боїться робити помилки, просити про допомогу, старанно працює, проявляє наполегливість та незламно вірить в себе і зможе досягти своєї цілі. Дівчата - образ суспільства, спочатку не дуже довіряють, придивляються (I частина), прислухаються та допомагають (II частина), потім вірять, зважаючи на дії особистості. (III частина), вчитель - образ наставника .

3. Створена детальна графічна таблиця твору з описанням хореографічного тексту.

4. Зроблений опис сценографії, колористичної гами світлової партитури до кожної частини хореографічного триптиха, а також розроблено детальний образ костюмів, які акцентують задумані образи, ще більше розкривають та занурюють глядача до танцювальної дії. Відповідають характеру музики та змістовому задуму хореографічної композиції.

СПИСОК ВИКОРИСТОВАННИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мітіна, С. В. Психологія особистості : навч.-метод. посіб. для вищ. навч. закл. / С. В. Мітіна ; Таврійс. нац. ун-т ім. В. І. Вернадського. Київ : Ліра-К, 2020. 273 с.
2. Плахотнюк, О. А. Хіп-хоп – танцювальна субкультура молоді : монографія / О. Плахотнюк, О. Середя ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, ф-т культури та мистецтв, каф. режисури та хореографії. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2024. 143 с. : рис. Бібліогр.: с. 124–140.
3. Психологія творчості : навч.-метод. посіб. / уклад. І. С. Калиновська; Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. Умань : Сочінський М. М. [вид.], 2022. с. Бібліогр.: с. 290–299.
4. Сучасний танець. Основи теорії і практики : навч. посіб. / О. О. Бігус [та ін.] ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, каф. сучас. хореографії. Київ : Ліра-К, 2019. 262 с.
5. Сучасний танець: шляхи творчого вдосконалення : навч. посіб. / І. Герц [та ін.] ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, каф. хореогр. мистецтва. Київ : КНУКіМ, 2021. 242 с. : фот. Бібліогр.: с. 233–241.

Статті

6. Бідюк, Д. Є. Філософія сучасної хореографічної освіти / Д. Є. Бідюк // Humanitarianstudios: pedagogics, psychology, philosophy. 2019. Vol. 10, no. 4. С. 133–136.
7. Герц, І. І. Сучасний танець і новітні технології: грані взаємодії / І. І. Герц // Мистецтвознавчі записки. 2023. Вип. 43. С. 58–63.
8. Дубінін, В. Висвітлення хореографічного мистецтва у соціальних мережах (на прикладі вуличних стилів танцю) / В. Дубінін // Вісник Львівського університету. Серія: Мистецтвознавство. 2025. Вип. 26. С. 284–298.
9. Кошелева, Н. Г. Психологічні особливості розвитку творчих здібностей у старшокласників / Н. Г. Кошелева, С. В. Калініченко // Психологічні студії. 2025. № 1. С. 46–51.
10. Латиш, О. М. Психологічна готовність студентів до творчої діяльності / О. М. Латиш // Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Психологія. 2025. Т. 36(75), № 3. С. 128–133.
11. Макарова, З. М. Диско як популярний танцювальний стиль другої половини ХХ століття: особливості хореографічної стилістики / З. М. Макарова // Мистецтвознавчі записки. 2018. Вип. 33. С. 259–265.

12. Максименко, В. І. Творча самореалізація студентів-хореографів у процесі фахової підготовки / В. І. Максименко // Наукові записки [Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя]. Серія: Психолого-педагогічні науки. 2020. № 1. С. 99–107.
13. Пастухов, О. А. Сучасний танець: теоретичні засади новітніх підходів до викладання / О. А. Пастухов // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2021. № 4. С. 118–122.
14. Пастухов, О. А. Хіп-хоп: характерні особливості та вплив на сучасну хореографію / О. А. Пастухов // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2024. № 1. С. 291–295.
15. Рева, Я. Г. Хореографічний колектив як середовище реалізації творчого потенціалу особистості / Я. Г. Рева // Естетика і етика педагогічної дії. 2024. Вип. 30. С. 155–164.
16. Хольченкова, Н. М. Вплив сучасної хореографії на емоційно-вольову сферу та духовний розвиток підлітків // Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. 2022. Т. 173, № 17. С. 106–111.
17. Царик, Т. М. Розвиток творчої індивідуальності студента засобами хореографічного мистецтва / Т. М. Царик, Л. І. Боремчук // Інноваційна педагогіка. 2019. Вип. 15(2). С. 161–165.
18. Якимчук, Б. А. Психологічні аспекти розвитку творчої діяльності особистості в умовах сьогодення / Б. А. Якимчук // Науковий вісник

Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки. 2020. Вип. 2. С. 139–145.

19. Яценко, А. А. Поєднання джаз-танцю з іншими стилями в хореографії / А. А. Яценко, Л. А. Баканча // Молодий вчений. 2020. № 12(2). С. 368–370.

Електронні ресурси:

20. Тараканова А.П. Вплив хореографічного мистецтва на особистість в сучасних умовах комунікацій [Електронний ресурс] / А. П. Тараканова // Все для студента. URL: <https://xn--d1acjtrgde.kiev.ua/2017/08/24/vpliv-horeografichnogo-mistetstva-na-osobistist-v-suchasni-umovah-komunikatsiy>.

21. Традиції та новації в хореографічній культурі : (до 50-річчя кафедри хореографії Київського національного університету культури і мистецтв : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. [Електронний ресурс] / [упоряд. А. М. Підлипська, ред. Т. В. Кунц], м. Київ, 25 квіт. 2020 р. Київ : КНУКіМ, 2020. 122 с. URL: <https://kultart.lnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/02/Tradytzii-ta-novatsii-v-khoreohrafichnii-kulturi.pdf>.

ДОДАТКИ

Костюм до першої частини триптиха “КРОК ДО МРІЇ”

Костюм до другої частини триптиха “ДИВОСВІТ РУХУ”

Костюм до третьої частини триптиха «Золота мить».

